

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ

Проаналізовано особливості формування ресурсів фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки. Обґрунтовано теоретико-прикладний підхід до формування системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки, у структурі якого запропоновано застосовувати додаткові інструменти стимулювання впровадження інноваційних розробок.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, стратегія інноваційного розвитку, система фінансового забезпечення інноваційного розвитку, інноваційний процес.

Постановка проблеми. Інноваційний розвиток економіки країни є основою її конкурентоспроможності на світовому ринку. Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується прискореними темпами науково-технічного прогресу та зростаючою інтелектуалізацією основних факторів виробництва. В цих умовах розвиток продуктивних сил відбувається при тісній взаємодії науки і новітніх технологій, створення та впровадження інновацій є головним чинником успіху держави в сучасних умовах. Україна демонструє непослідовність щодо реалізації соціально орієнтованої структурно-інноваційної моделі розвитку, яка обґрунтована в «Стратегії економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки)» [1]. Але, незважаючи на проект «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів», яку досі не прийнято, дієву систему фінансування інновацій в країні не створено [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних та практичних аспектів інноваційного розвитку економіки займає провідне місце в роботах як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Теоретичні засади інноваційного розвитку та рекомендації щодо формування механізму його фінансового забезпечення розробили Й. Шумпетер [15], М. Кондрат'єв [9], С.-С. Кузнець [16], Г. Менш [17], С. Глазьев [7], Ю. Яковець [11]. Провідними вітчизняними дослідниками у вирішенні згаданої проблеми є: В. Геєць [13], М. Долішній [8], С. Онишко [14], Т. Паєнтко [14], А. Кузнецова [10], Л. Федулова [13]. В їх роботах також аналізувалися окремі аспекти інноваційного розвитку країн ЄС та можливості використання зарубіжного досвіду для досягнення стратегічної мети розвитку українського суспільства.

Невирішені частини проблеми. Віддаючи належне напрацюванням вітчизняних та зарубіжних економістів, здійсненим у галузі теорії та методології інноваційного розвитку економіки та побудови системи фінансового забезпечення, слід зазначити, що проблематика визначення системи фінансування інновацій не знайшла свого остаточного вирішення, що й зумовлює актуальність теми дослідження. Вдосконалення потребує ряд питань щодо застосовування додаткових інструментів стимулювання впровадження інноваційних розробок.

Метою дослідження є удосконалення системи фінансування інновацій з урахуванням зарубіжного досвіду використання додаткових інструментів стимулювання впровадження інноваційних розробок.

Основні результати дослідження. Рівень розвитку країни залежить від інноваційної активності суб'єктів національної економіки. Конкурентоспроможність на світовому ринку все більше залежить від продукції, в основі якої лежать нові знання. Розвиток продуктивних сил відбувається при тісній взаємодії науки і новітніх технологій. Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується прискореними темпами науково-технічного прогресу та зростаючою інтелектуалізацією основних факторів виробництва. В розвинутих країнах Заходу на долю нових або удосконалених технологій, обладнання та продуктів, створених на основі нових знань або рішень, приходиться від 70 до 85% ВВП [13]. Тому, створення та впровадження інновацій є головним чинником успіху держави в сучасних умовах.

Безумовними лідерами у виробництві світової наукової продукції є США і Японія. Вважається, що приблизно 80% усіх світових інновацій створюється в США. Витрати США на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) перевищують витрати Англії, Франції, ФРН та Італії разом узятих і становлять понад половину витрат на НДДКР розвинених

країн. Така увага до НДДКР привела до того, що в США продається 90% нових товарів і тільки 10% старих, що надійшли на ринок більше як 5 років тому [8].

Другою світовою державою, що здійснює величезні витрати на новачі, є Японія. За цими витратами на душу населення вона знаходиться на одному рівні зі США. Якщо раніше Японія багато інновацій запозичала із Заходу та колишнього СРСР, то сьогодні вона вийшла на перше місце у світі з виробництва суден, автомобілів, тракторів та іншої техніки.

Особливістю інноваційного процесу, який став однією з головних тенденцій світового розвитку, починаючи з 70-х рр. ХХ ст. і продовжується й зараз, є те, що основним творцем та розробником науково-технічної продукції стають малі науково-технічні фірми, які ще називають венчурними фірмами. Венчурні фірми – це, як правило, малі підприємства в наукоємких галузях економіки, що спеціалізуються в галузі наукових досліджень, інженерних розробок, створення і впровадження нововведень.

Іншою помітною тенденцією є симбіоз академічної науки і промисловості та виникнення на його основі широкої мережі технопаркових структур. Зараз загальна кількість технопарків у світі становить кілька тисяч. У США діє 140 технопарків, в Європі – 260. В Україні в Законі «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технопарків» нараховується 16 технопарків, із яких дійсно працюють лише 8. Основними результатами діяльності українських технопарків є реалізація 116 інноваційних проектів, створення 3551 робочих місць та реалізація інноваційної продукції на суму 12,3 млрд. грн. (у т.ч. 1,7 млрд. грн. – експорт) [6].

Третьою тенденцією розвитку світової економічної системи є посилення державної підтримки тим суб'єктам, які займаються інноваційною діяльністю. Унаслідок зазначених тенденцій у розвинених країнах більше половини підприємств займаються інноваційною діяльністю.

Сьогодні серед розвинених країн немає такої, де держава тими чи іншими методами не прагнула б сприяти інноваційному процесу. Аналізуючи державну політику розвинених країн щодо підтримки інновацій за ступенем державного регулювання, можна виділити два полюси. На одному знаходяться США та Англія, де держава найменше втручається в економіку, зокрема й в інноваційну діяльність, на іншому – Франція та Японія, в яких держава найбільш активно підтримує інноваційний процес всіма можливими методами.

Перший полюс, який умовно можна назвати англо-американською моделлю, характеризується найповнішою автономією підприємництва в інноваційній сфері. За такої моделі вважається, що ринкові механізми самі сприяють прискоренню інноваційного процесу. Головний акцент робиться на створення сприятливих умов для ведення бізнесу взагалі, що зумовлює рівні умови для впровадження інноваційних продуктів у всі галузі народного господарства.

Другий (франко-японський) полюс інноваційної політики характеризується досить значним впливом держави на інноваційні процеси, зокрема і неринковими методами, шляхом прямих дотацій і субсидій підприємствам і організаціям, які здійснюють інноваційну діяльність. За цієї моделі уряди визначають пріоритетні напрямки інноваційно-технологічного розвитку, яким надається суттєва урядова підтримка.

Більшість розвинених європейських країн та Канада займають проміжне положення між зазначеними полюсами інноваційної політики, одночасно розвиваючи національне бізнес-середовище і використовуючи пряму державну підтримку інноваційної діяльності. Детальніше розглянути державну підтримку інноваційної діяльності можна в табл. 1.

До найбільш поширених засобів стимулювання інноваційних процесів у США належать:

- вилучення витрат на НДДКР, пов'язаних з основною виробничою і торговою діяльністю, із суми доходу, який оподатковується (до 20% витрат);
- пільгове оподаткування венчурних фірм та фірм, що здійснюють НДДКР (до 20% приросту витрат на НДДКР порівняно з середньорічним рівнем цих витрат за попередні три роки; до 20% витрат компаній на програми фундаментальних наукових досліджень, що виконуються університетами за контрактами з ними; вирахування з доходу, що оподатковується, вартості наукової апаратури та обладнання, яке безкоштовно передається компаніям університетами та науково-дослідними організаціями);
- відсутній податок на оренду для венчурних фірм;

- пільговий режим амортизаційних відрахувань (строк служби обладнання до 3-х років, а для інших фондів – до 5 років);
  - не підлягає оподаткуванню юридична форма ризикового капіталу.
- Англія створила власну ефективну систему стимулювання інноваційного розвитку, до якої відносяться наступні заходи:
- зменшення податку на прибуток для венчурних фірм (звичайний податок на прибуток 35%, а для венчурних фірм – 25 %);
  - система страхування коштів, які надаються венчурним фірмам (держава гарантує повернення 70% середньострокових позик, які надаються на 2-7 років);
  - списання витрат на НДДКР на собівартість продукції (послуг) у будь-якій сумі;
  - субсидії на проведення досліджень з розробки нових видів продукції чи технологій (75% витрат фірм на яких зайнято до 50 чол., але не більше ніж 50 тис. фунтів стерлінгів);
  - відшкодування витрат на нововведення згідно з державними програмами по субсидуванню малих інноваційних фірм (до 50% витрат на нововведення).
- Німеччина також активно створює умови для підвищення інноваційної активності підприємств, а саме надає:
- дотації на підвищення кваліфікації науково-дослідного персоналу (не більше ніж 5 співробітників від кожної фірми), на стажування у вузах, наукових інститутах, інших державних чи приватних науково-дослідних організаціях (на термін до 3-х років);
  - цільові безоплатні субсидії підприємствам, що освоюють нову технологію (не більше 54 тис. марок для придбання і монтажу нового технологічного обладнання, до 900 тис. марок для впровадження удосконалень на термін до 3-х років);

Таблиця 1

Сучасні системи фінансування інновацій в різних країнах світу

Країна	Організаційні структури інституційної підтримки	Форми стимулювання	Основні організаційні структури інноваційного процесу
США	Адміністрація у справах малого бізнесу, Національний науковий фонд, Федеральні відомства, національна мережа центрів впровадження нових технологій, американська асоціація розвитку науки, Національна дослідна рада, Національний інститут стандартів та технологій, Національна служба технічної інформації, Управління технологічної політики.	Пільгове оподаткування, інвестиційний податковий кредит, пільговий режим амортизаційних відрахувань, субсидії, цільові асигнування з бюджету, викреслення витрат на НДДКР, пов'язаних з основною виробничою і торговою діяльністю, із суми оподаткованого доходу.	Мережа технологічного капіталу (МКТ) технополіси, науково-технічні парки, квазіризова форма організації корпорацій, малі інноваційні фірми, науково-дослідні консорціуми та організації, бізнес інкубатори, науково-технологічні центри, науково-інженерні центри, спільні промислово-університетські дослідні центри, венчурні фірми.
Японія	Державні фонди для заохочення науково-дослідної діяльності, Фонд сприяння малим і середнім венчурним підприємствам, Корпорація фінансування малого бізнесу, Центр сприяння розвитку підприємств.	Пільгові кредити, пільгове оподаткування, субсидії.	Японська корпорація розвитку досліджень, технополіси, науково-технічні парки, малі інноваційні фірми, науково-дослідні консорціуми та організації.
Франція	Спеціальна урядова організація (ІНОДЕВ), Французьке товариство сприяння венчурному капіталу, Національний центр наукових досліджень, Національне агентство з впровадження досліджень «АНвар», Національне агентство перспективних досліджень, науково-технічний фонд тощо.	Дотації, субсидії, довгострокові позики, податкові кредити, кредитні гарантії, пільгове оподаткування.	Технополіси, технопарки, малі інноваційні фірми, науково-дослідні консорціуми, венчурні фірми, центри передачі технологій.
Німеччина	Консорціуми малого інноваційного бізнесу, державні спеціалізовані банки – Банк кредитів на відтворення та Німецький банк вирівнювання, Міністерство економіки, Міністерство наукових досліджень та технологій, Федерація промислових дослідницьких асоціацій, Патентний центр.	Цільові безоплатні субсидії, дотації, оплата витрат на технічну експертизу, пільгові кредити, система страхування кредитів, податкові знижки і пільги, прискорена амортизація, цільові банківські кредити.	Науково-технічні парки, малі інноваційні фірми, науково-дослідні консорціуми, венчурні фірми, технополіси.

ФІНАНСИ

Канада	Консорціуми малого інноваційного бізнесу, Канадський інноваційний фонд.	Позички на пільгових умовах, субсидії, технічна допомога, податковий кредит, пільгове оподаткування.	Технополіси, науково-технічні парки, малі інноваційні фірми, венчурні фірми, науково-дослідні консорціуми.
Англія	Рада з науки та техніки, урядові ради за напрямками досліджень та ін.	Пільгове оподаткування, субсидії, списання витрат на НДДКР на собівартість продукції (послуг, кредитні гарантії).	Британська технологічна група, технополіси, малі інноваційні фірми, науково-технічні парки, венчурні фірми, науково-дослідні консорціуми.

Джерело: складено автором на основі опрацювання [7, 10, 13]

- компенсацію витрат на технічну експертизу проектів, оцінку можливостей патентування результатів проведення НДДКР (до 80% витрат на інженерні та інші консультації);

- пільгові кредити фірмам, річний продаж яких не перевищує 300 млн. марок, що вкладають кошти в модернізацію підприємства, освоєння випуску нових товарів, а також у заходи щодо раціонального використання енергії (до 50% коштів, що вкладає власник фірми);

- пільгові кредити малим і середнім підприємствам, що беруть участь у промисловій кооперації з іншими фірмами (до 100 тис. марок).

Франція створює умови для фінансування та впровадження інновацій у виробництво шляхом надання:

- державних дотацій організаціям, що займаються науково-дослідними роботами за контрактами (до 50% суми витрат на проведення робіт за замовленнями малих і середніх підприємств);

- субсидій малим і середнім підприємствам (до 50% витрат підприємств на наймання наукового персоналу, але не більше ніж 175 тис. франків на рік);

- податкового кредиту на приріст витрат на НДДКР (25% приросту витрат компаній на НДДКР порівняно з рівнем минулого року);

- пільгового податку для нових компаній (25% податку на прибуток протягом 3-х років);

- звільнення від оподаткування коштів, що вкладаються у ризиковані проекти.

Японія також створила дієвий механізм залучення приватних інвестицій в інноваційну сферу шляхом:

- зниження податку на прибуток венчурних підприємств з 42% до 30%;

- надання податкової знижки на приватні інвестиції в НДДКР до 20%;

- надання субсидій з державних фондів до 2 млн. ієн;

- надання пільгових кредитів венчурним фондам під процентну ставку 5-6% річних;

- гарантованого повернення коштів, які були вкладені у венчурний бізнес, урядовими організаціями (до 80 % обсягу коштів).

В Канаді система стимулювання фінансування інноваційної сфери економіки включає:

- субсидії на реалізацію проектів промислових досліджень (до 50 % витрат на заробітну плату науково-дослідного персоналу);

- зменшення суми корпоративного податку (на суму, еквівалентну частині приросту власних витрат фірми на НДДКР по відношенню до попереднього рівня);

- податковий кредит (10-25% капітальних і поточних витрат на НДДКР залежно від масштабу корпорації та її територіального розміщення).

Аналізуючи все вищезазначене, можна зробити висновок, що за різноманітним форм і прийомів стимулювання інноваційної діяльності з боку державних органів, у всіх промислово розвинених країнах прослідковується дещо загальне, що дає змогу виділити систему стимулювання інновацій як специфічний елемент системи державного регулювання. Тобто, основним завданням державної економічної політики є заходи, спрямовані на створення умов для органічного поєднання науково-технологічного і підприємницького середовища.

В Україні основними видами фінансової підтримки інноваційної діяльності згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» є:

- повне безвідсоткове кредитування пріоритетних інноваційних проектів за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів бюджету Автономної Республіки Крим та коштів місцевих бюджетів;
- часткове (до 50%) безвідсоткове кредитування інноваційних проектів за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів бюджету Автономної Республіки Крим та коштів місцевих бюджетів за умови залучення до фінансування проекту решти необхідних коштів виконавця проекту і інших суб'єктів інноваційної діяльності;
- повна чи часткова компенсація відсотків, сплачених суб'єктами інноваційної діяльності комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів;
- надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів;
- майнове страхування реалізації інноваційних проектів у страховиків відповідно до Закону України «Про страхування».

Важливе значення для стимулювання процесу реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки став Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», який передбачає напрями стимулювання діяльності технологічних парків [65]. Для фінансової підтримки проектів технологічних парків передбачена бюджетні програми підтримки діяльності технологічних парків, згідно з якими щорічно надаються кошти, що спрямовуються на повне або часткове (до 50%) безвідсоткове кредитування проектів технологічних парків та компенсацію відсотків, сплачених виконавцями проектів технологічних парків комерційним банкам за кредитування проектів технологічних парків.

З метою удосконалення системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку Державним агентством з інвестицій та управління національними проектами розроблено проекти Законів України «Про венчурні фонди інноваційного розвитку» та «Про венчурні інвестиційні компанії», в яких врахована думка експертів Європейської асоціації венчурного інвестування щодо особливостей реалізації механізмів колективного та венчурного фінансування а саме: Директиви від 20.12.1985 85/611/ЄС про узгодження положень нормативних актів, що стосуються діяльності установ за наданням послуг у сфері колективного інвестування в цінні папери, що вільно обертаються на ринку («Директива про UCITS»); Директиви від 21.04.2004/39/ЄС про ринки фінансових інструментів. Діяльність венчурних фондів в Україні регулюється Законом України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15.03.2001 №2299-III, згідно з яким венчурні фонди віднесені до інститутів спільного інвестування (інвестиційних фондів) [5]. Відповідно до законодавства було введено сприятливий режим функціонування венчурних фондів, зокрема податкові пільги та полегшення процедури адміністрування, що спричинило швидке їх зростання в Україні.

За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу кількість інвестиційних фондів у 2007 р. зросла на 61%. Серед них на кінець 2007 р. нараховувалось 650 венчурних фондів, тобто до 78% від загальної кількості усіх інвестиційних фондів. Загальний обсяг активів венчурних фондів в Україні досягнув 36,5 млрд. грн. або 89,5% активів всіх інвестиційних фондів. Однак, галузева структура інвестицій венчурних фондів на 64% є невизначеною, тобто закритою для досліджень на відміну від інших типів фондів [6]. Серед визначених галузей основними споживачами інвестицій венчурних фондів є компанії у сфері споживчих товарів і послуг, фінансів, сировинних матеріалів. А за оцінкою експертів [12, с. 91], у невизначеній сфері венчурного бізнесу переважають інвестиції у нерухомість та будівництво. За експертним висновком Інституту економіки та прогнозування НАН України, збільшення капіталізації вітчизняних венчурних фондів на сьогодні не призводить до адекватного зростання інвестиційних потоків в інноваційні сектори економіки, тобто венчурні фонди практично не інвестують у новостворені інноваційні підприємства [12, с. 91]. Таким чином, в Україні розвиток інститутів венчурного фінансування має негативний характер, що полягає у переважному використанні організаційної форми венчурних фондів в інтересах окремих компаній всупереч державним інтересам і проявляється у спрямуванні інвестиційних коштів в

окремі галузі традиційної економіки, які мають надвисокий рівень дохідності за умов відносно короткого терміну інвестування та низького рівня ризику.

Однак, ефективність дії цих заходів достатньо низька через поширення при прийнятті державного бюджету на поточний або наступний роки практики ігнорування чинних норм законодавства та призупинення дії статей законів, які стосуються фінансової підтримки інноваційної діяльності (у тому числі окремих положень законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» тощо).

Висновки. Для удосконалення системи фінансування інновацій в Україні необхідно:

- доповнити існуючу систему нормативно-правових актів документами, які б створювали умови для подальшого розвитку інноваційної інфраструктури на міжгалузевому та регіональному рівнях, венчурного фінансування, впровадження високих технологій у виробництво, регіональний інноваційний розвиток та ін. і дали змогу виробити системний Кодекс законів в інноваційній сфері;

- розблокувати дію законодавчих актів (у тому числі окремих положень законів «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про інноваційну діяльність», «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Харкова») з метою запровадження комплексу механізмів реалізації інноваційної політики;

- доопрацювати і затвердити «Стратегію інноваційного розвитку України», що забезпечить розробку наукової, науково-технологічної, інноваційної та інноваційно-промислової політики, з урахування визначених пріоритетів та механізмів їх реалізації;

- прийняти закони України стосовно розвитку венчурних фондів та інвестиційних компаній. Їх мета – розширення джерел фінансування інноваційного розвитку за рахунок фінансових ресурсів венчурних інвесторів;

- забезпечити активну участь промислових підприємств, наукових організацій та інших зацікавлених структур регіону в основних державних цільових програм в інноваційній сфері, які діють на регіональному рівні до їх закінчення, та ініціювати до розробки, затвердження та фінансування державних та регіональних цільових програм, спрямованих на розв'язання найважливіших проблем інноваційного розвитку регіону з врахуванням місцевої специфіки;

- створити базу даних про технологічні потреби підприємств регіону та наявний потенціал інноваційної сфери для їх задоволення шляхом проведення на регулярній основі обстежень промислових підприємств та виявлення існуючих потреб в технологічному оновленні виробництва.

Література:

1. Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004-2015 роки від 28.04.2004 №493/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.

3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 №40-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – №36. – Ст. 266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 №991-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – №40. – Ст. 363 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України від 15.03.2001 №2299-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

6. Аналіз діяльності публічних інвестиційних фондів. Українська асоціація інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua/analituai/analytcs.html>.

7. Глазьев С. Ю. Стратегия опережающего развития России в условиях глобального кризиса / С. Ю. Глазьев. – М. : Экономика, 2010. – 255 с.

8. Долішній М. І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети / М. І. Долішній. – К. : Наукова думка, 2006. – 511 с.

9. Кондратьев Н. Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения / Н. Д. Кондратьев. – М. : Экономика, 2002. – 766 с.
10. Кузнецова А. Я. Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності: Монографія / А. Я. Кузнецова. – Львів : Львів. банків. ін-т НБУ, 2005. – 320 с.
11. Кузык Б. Н. Россия – 2050: стратегия инновационного прорыва / Б. Н. Кузык, Ю. В. Яковец. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. – 632 с.
12. Москвін С. О. Венчурні фонди інноваційного розвитку / С.О. Москвін // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №2(92). – С. 89-95
13. Національна інноваційна система: зарубіжний досвід, стан в Україні: Аналітичні матеріали до парламентських слухань / В. М. Геєць, Л. І. Федулова, Ю. М. Бажал та ін.; За ред. В. М. Геєця, Л. І. Федулової; НАН України. Ін-т економіки та прогнозування. – К., 2007. – 184 с.
14. Онишко С. В. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності : навч. посіб. / С. В. Онишко, Т. В. Паєнко, К. І. Швабій. – К. : КНТ, 2008. – 256 с.
15. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.
16. Kuznets S. Modern Economic growth: rate, structure and spread / S. Kuznets. – New Heaven, 1966. – 105 p.
17. Mensch G. Das Technologische Patt: Innovationen überwinden die Depression / Mensch G. – Frankfurt am Main: Umschau. Verlag, 1975. – 115 p.

Т. Н. Куценко

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ СОЗДАНИЯ СИСТЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ИННОВАЦИЙ

Проанализированы особенности формирования ресурсов финансового обеспечения инновационного развития экономики. Обоснован теоретико-прикладной подход к формированию системы финансового обеспечения инновационного развития экономики, в структуре которого предложено применять дополнительные инструменты стимулирования внедрения инновационных разработок.

Ключевые слова: инновация, инновационное развитие, стратегия инновационного развития, система финансового обеспечения инновационного развития, инновационный процесс.

T. Kutsenko

FOREIGN EXPERIENCE OF CREATION OF THE SYSTEM OF FINANCING OF INNOVATIONS

The features of forming of resources of the financial providing of innovative development of economy are analyzed. The forming of system of the financial provision of innovative development of economy is substantiated, in the structure of which, unlike other approaches, it is suggested to introduce the additional tools for financing stages of innovative development activities.

Key words: innovation, innovative development, strategy of innovative development, innovative model, strategic directions Innovative process, system of financing of innovative development.

Надійшла до редакції 25.02.2013 р.